

Tudod-e, miként szabályozza a természet az utódok számát?

Hangos ismeretterjesztő cikk

(A hanganyag itt található: <https://varazsbetu.hu/mesetar/utodok>)

Az élővilágban a szaporodás a faj fennmaradásának kulcsa. Az utódok száma és a nevelés folyamata meghatározza az egyedek egész életét.

Az élővilágban a szaporodás a faj fennmaradásának kulcsa. Az utódok száma és a nevelés folyamata meghatározza az egyedek egész életét. Az ember, a nő egyszerre csak egy gyermeket visel a méhében, többet csak nagyon ritkán. ahhoz, hogy megtörténjen, különleges eseményeknek kell történni. Az ikerszüléseknek két típusa létezik. A kétpetűjű ikrek gyakorlatilag olyan testvérek, akik egyszerre születnek meg, akár különböző neműek is lehetnek. Ebben az esetben az anya testében egyszerre két petesejt érik meg, és termékenyül meg, majd a fogantatással egyszerre kezdenek fejlődni. Az egypetűjű ikreknél viszont egyetlen petesejt termékenyül meg, majd válik ketté, és fejlődik tovább önállóan. A csimpánzok, a kékbálnák, az elefántok és az óriáskenguruk általában egy utódot hoznak a világra. A fejlettebb állatok ezután hosszú ideig nagy szeretettel, odaadással, gondosan nevelik ivadékaikat.

Az utódok tekintetében az állatoknál igaz a mondás: „mennyiség” vagy „minőség”. A kevés utódot nemző állatok sokáig viselik, szoptatják kölykeiket, sok energiát fektetnek utódaik felnevelésébe. A kékbálna egy egész évig vemhes kölykével, az óriáskenguru mama háromnegyed évig dédelgeti kölykét az erszényében. Érdekes, hogy az egy alomból származó oroszláncölykök, akik általában ketten, hárman vagy négyen születnek egyszerre, fél évnél is tovább szopnak, míg a farkas, mely akár egyszerre akár hét egyednek is életet ad, másfél hónap után elválasztja kölykeit. Az a mondás is igaz, hogy minél kisebb egy állat, annál több utódot nevel. Az üregi nyulak egyszerre akár tíz csupasz, vak kölyköt hozhatnak a világra, melyek már három hét után ugrándoznak és akár már négy hónap múlva utódokat nemzhetnek.

A patkányok még ennél is szaporábbak. A sötét csatornák vagy pincék mélyén a nőstény akár 15 utódot is fial. A rovarok leginkább a túlélés érdekében hozzák létre tömegesen utódaikat. A dalos szúnyog tavak, pocsolyák, esővizes hordók felszínére lerakott 300 petéjéből már 30 nap múlva új szúnyogok kelnek ki. A házi légy még ennél is szaporább, egy szezonban akár 1000 petét is rakhat a trágyába vagy a szemétkébe és két hét múlva már zümmögnek a kifejlett dongók.

Azoknak az állatoknak, melyek nem gondoskodnak ivadékaik neveléséről, védelméről, sokkal több utódot kell létrehozniuk, hogy legalább néhány megérje közülük a szaporodóképes kort. A gyepi béka minden tavasszal ragacsos kupacba rakja le petéit, melyből hamarosan mintegy 4000 ebihal bújik elő. Ezek közül azonban csupán néhány válik felnőtt békává. A tengerben még sokkal nagyobb a kockázat, így nem is érdemes sokat vesződni a szaporodással: egy hering hozzávetőleg 60.000 ikrát ereszt a vízbe, melyek véletlenszerűen termékenyülnek meg, és mindenütt ellenség, veszély leselkedik rájuk. A tenger vizében rengeteg ikra úszik, melyeket a tengeri lények egyszerűen bekebeleznek. a tőkehal még ennél is több, körülbelül 7 millió ikrát rak le, ezek közül

szerencsés esetben is csak minden tízezrediknek van esélye rá, hogy lárvává fejlődjön, és túlélje a mohó rákok, medúzák és férgek támadásait.

Számos parazita, azaz más állat testében vagy testének felszínén élő élősködő, így a galandféreg, az orsógiliszta vagy a májmétely csupán véletlenszerűen nyer életteret, ha a gazdaállat, vagy akár ember lenyeli őket; ám amikor ez bekövetkezik, valóságos petegyár lesz belőlük, és tönkreteszik a gazdaállat szerveit. A szarvasmarhában élősködő galandféregből naponta több százezer pete válik ki, míg az ember beleiben élő orsóféreg évente akár 80 millió petét is rakhat.

Az állatvilág messze legtermékenyebb nősténye a természet királynője: ujjnyi hosszúra duzzadó potrohában egyetlen nap alatt 86.000 pete fejlődik, így 50 éves élettartama alatt több mint egymilliárd utódot hoz létre.

(A hanganyag itt található: <https://varazsbetu.hu/mesetar/utodok>)